

СПЕЦИЈАЛНИ ПРИЛОГ МАГАЗИНА **ОДБРАНА**

ПОДОБРАНОЦ

5

Нови стил ратовања
Ваздушнодесантне војске Русије

Рат умећем, а не бројем

Полицијски батаљон
за специјалне операције – ВОРЕ

Битка за превласт у фавелама

Снимио Бранко СТЕФАНОВИЋ

САДРЖАЈ

Заставник Радмила Ђурић, падобрански инструктор	
Висина помера границе	4
Видовдански сусрет ветерана 63. падобранске бригаде	
Одмеравање вештина	7
Спомен-комплекс падобранских јединица у Нишу	
Место где се чувају успомене	8
Нови стил ратовања Ваздушнодесантне војске Русије	
Рат умећем, а не бројем	10
Падобранска обука САЈ	
Вежба одважности	13
Балкански скок пријатељства	
Сусрет који брише границе	15
Падобранска школа израелске војске	
Једначина борбене моћи	17
Полицијски батаљон за специјалне операције – ВОРЕ	
Битка за превласт у фавелама	21
Припадник „Златних витезова“ поставио wingsuit рекорд	
Надмашио себе	25
Нови падобрани за француску војску	
Скок савременим куполама	26
ВДВ у ратној 1941.	
Борба у окружењу	27
Европско првенство у практичном стрељаштву	
Све више такмичара	30

Уредник прилога
Владимир ПОЧУЧ

Из пера падобранца...

Десант емоција

Ко је данашњи српски војни падобранац? Да ли је то млади заљубљеник у небо који је расишао на малим сјоршским аеродромима, ливадама, с месом у срцу само за једну емоцију – жељу да превазиђе страх од првог ошвања враћа авиона. Или је то можда и онај чије шело, у шренушкy када искаче из „Ана“, прејлави налећ агреналина. Тек шада и шек шако, када се поклоје страх и агреналин, жеља и пошреба, пошјаје се падобранац...

Леј је осећај када је кујола правилно формирана. Слајдер сјуштен, провера команди, лева команда повучена до краја – ради, десна ради. Поешично једрење... У све то шребало је без двоумљења скочиши. Агренин, контролосање страхa, често и игнорисање здравог разума, пошјаје *modus operandi*. Следи уијање прича, легенди, сновијање града на југу и његовог пространог хангара за паковање. Усмено предање да шамо одлазе и пролазе само најбољи. Они који у доба мира освајају сјоршска одличја и јуре „нулу“, у скоку на циљ, а кад зашреба служе својој држави, када ситуацију треба решити брзо, у позадни. Агресивно.

Можда вам у шренушкy пред скок пролеши кроз главу и онај рошшиљ на последњем цивилном падобранском шакмичењу. Или речи охрабрења првог инструктора у аероклубу. Сlike се нижу... Прво сше човек, па онда војник...

Провераваше да ли је хеклер и кох MP5 SD3 чврсто фиксиран на грудима, исјод сисшема веза нашег специјалног падобрана UM-1. Последња, зелена, лампа се јали. Рампа је сјуштена и повучена под шруј авиона. Хладноћа ноћи леги. Падобрански десант падобранске јединице Војске Србије... Част и мисија. Са 5.500 метара релативне висине, с 50 метара у секунди слободног пада. Ваш посао – заљубљеник у ошвабину. ■

Петар ВОЈИНОВИЋ

Државно падобранско првенство у Суботици

Надметање у класичним дисциплинама

На суботичком спортском аеродрому „Биково“, у организацији падобранске секције Аероклуба „Иван Сарић“ из Суботице, од 13. до 15. августа одржано је 56. отворено државно падобранско првенство Србије у класичним дисциплинама.

Падобранци из Србије, Републике Српске, Македоније и Мађарске такмичили су се у две класичне падобранске дисциплине – скоковима на циљ и фигуративним скоковима. Надметало се тридесет и осам падобранца из осам клубова и екипа Војске Србије – „Небеске видре“. Скокови су извођени из авиона Ан-2 којим је управљао пилот Ника Адамов.

У дисциплини скокови на циљ за мушкарце прво место у појединачној конкуренцији припало је Радославу Кораћу из екипе „Грифон“ из Противтерористичке јединице МУП-а Србије,

друго место Александру Цветковићу из „Феникса“ а треће Слободану Марковићу из екипе „Грифон“.

Најбољи резултат у дисциплини фигуре за мушкарце постигао је Слободан Марковић, другу позицију заузео је Слободан Терзић, а трећи Радослав Кораћ, сва тројица из „Грифона“.

Прво место у скоковима на циљ за жене освојила је Светлана Симић из клуба „Наша крила“ (Параћин), друго Радмила Ђурић из „Небеских видри 2“, а треће Јелица Крајчески из екипе „Иван Сарић“ (Суботица). Светлана Симић („Наша крила“) била је најуспешнија у дисциплини фигуре, док је за њом Јелица Крајчески („Иван Сарић“).

„Небеске видре 1“ освојиле су први пласман у скоковима на циљ – екипно, друго место екипа „Грифон“, а треће екипа „Феникс“.

Члановима екипе „Грифон“ – Радослав Кораћ, Слободан Марковић, Слобо-

дан Терзић – припала су прва три места у генералном, појединачном пласману. Екипно су најуспешнији били „Грифон“, затим „Небеске Видре 1“ и „Феникс“.

Ласло Орши (Сегедин) освојио је прво место у скоковима на циљ у отвореној конкуренцији за мушкарце, другу позицију Мирољуб Јанићијевић из „Небеских видри 1“, а Радослав Кораћ из клуба „Грифон“ је био трећепласиран.

После такмичења у скоковима на циљ, у екипној конкуренцији, прво место припало је екипи Војске Србије „Небеске видре 1“, друго екипи АК „Приједор“ а треће припадницима МУП-а „Грифон“.

Међу женама у скоковима на циљ најуспешнија била је Светлана Симић („Наша крила“), друга Радмила Ђурић („Небеске Видре 2“), а трећу позицију освојила је Јелена Крајческа („Иван Сарић“). Прва три места у дисциплини фигуре припала су члановима екипе „Грифон“ – Радослав Кораћ, Слободан Марковић и Слободан Терзић. ■

Б. НАЂ

Формирање падобранских јединица

Престижно место

На нишком војном аеродрому 14. октобра одржана је свечаност поводом обележавања формирања падобранских јединица. Догађају су присуствовали командант Специјалне бригаде Војске Србије бригадни генерал Илија Тодоров, представници Команде Копнене војске, Ниша, Српске православне цркве и Жандармерије, те припадници резервног састава 63. падобранског батаљона, ветерани јединице и чланови породица погинулих припадника тог састава.

Потпуковник Ненад Булатовић, командант 63. падобранског батаљона, нагласио је да су падобранске јединице на овим просторима пратиле бројне промене, али да су се увек задржавале на престижном месту у оквиру елитних и специјалних јединица. Током свечаности гости су обишли реновиран спомен-комплекс Падобранског батаљона. ■ 3. М.

Заставник Радмила Ђурић, падобрански инструктор

Висина помера границе

Припаднице лепшег пола нису реткост у јединицама Војске Србије, али, мора се признати, и даље се не очекује да се нека од њих нађе у редовима елитне специјалне јединице или да обара рекорде и помера границе у падобранству и сличним екстремним спортовима. Заставник Радмила Ђурић је управо таква жена. Она доказује да жене могу, раме уз раме са мушкарцима, обављати најтеже и најопасније послове, попут падобранског инструктора. У разговору са Радмилом покушали смо да одгонетнемо како се њен животни пут усмерио ка професионалном бављењу војним позивом и падобранством.

Разлог због којег је Радмила Ђурић кренула стазама војног падобранца, можда, можемо да потражимо у њеној основној или средњој школи, где се, обично дечаци, заинтересују за војну униформу и екстремна занимања.

– У Новом Саду сам завршила основну школу и прва два разреда средње школе. Тада нам је разредни старешина, који је и сам некад био војно лице, говорио о предностима војног позива и конкурсу који је, први пут, расписан и за девојке. Нисам се двоумила, јер сам још тада знала да је то посао којим желим да се бавим. Било ми је јако жао што тада није постојала могућност да, као девојка, упишем Војну академију, али сам зато завршила Средњу војну школу стручних радника у Рајловцу код Сарајева.

Како је шекла Ваша војна каријера?

– После завршетка средње војне школе радила сам у Сомбору као стручни наставник за авио-радио и радарске уређаје. Било је занимљиво држати наставу вршњацима. Након две године службе тражила сам прекоманду у 63. падобранску бригаду, где сам неколико година радила као механичар за падобранске инструменте. У међувремену, завршила сам основну и вишу падобранску обуку. Једноставно, било је немогуће радити са падобранима, гледати их како скачу и остати равнодушан. Заволела сам скакање и трудила се да све више напредујем. Уједно сам с јединицом ишла на гађања и вежбе. Захваљујући команданту 63. падобранске, 1999. године остварио ми се дугогодишњи сан да војничку каријеру наставим као професионални старешина. Била сам свесна да ћу морати да уложим много рада и труда да оправдам указано поверење, али то ми није било тешко, јер је то био посао који сам заиста волела. Најпре сам радила канцеларијски посао, а сам на дужности падобранског инструктора, што је круна падобранске каријере и представља велики мотив за непрестано усавршавање и напредовање. Преносити знање на млађе гене-

рације јесте велика одговорност, посебно у нашем послу.

Били сће међу првим женама које су радиле у Војсци као професионални војници. Данас вас је много више. Како бисте ујоредили ше њонирске кораке и данашњу ситуацију и да ли уојшће треба правити разлику између жена и мушкараца у војној професији?

– Пошто сам била међу првим женама старешинама, знала сам да је на мени велика одговорност. Трудила сам се да се

та разлика уопште не примети и да ме колеге прихвате као себи равном. Никада нисам тражила попусте због тога што сам жена. Раме уз раме са колегама испуњавала

– После првог падобранског скока једва сам чекала следећи, па следећи... и шако до 1.470. скока. Сваки скок јесте ново искуство. Учиће чак и кад шо-смашраће падобранце са земље и користиће њихова искуства у раду. Падобранци се усавршавају шоком чишаве каријере.

сам све задатке који су се пред мене постављали. Ако сте се већ одлучили за овај посао, сматрам да је глупо да потенцирате да сте жена. Када би тако било, сматрала бих то личним неуспехом. Данас је у Војсци све више девојака, како међу војницима, тако и међу старешинама. Већ следеће године имаћемо и прву генерацију жена официра, које ће завршити Војну академију, тако да више није необично видети девојку у униформи. Мислим да од њих самих зависи како ће их колеге прихватити. Сигурна сам да ће међу њима бити сјајних старешина. Најважније је волети свој посао, тада нема проблема.

Како бисте описали ваш први падобрански скок?

– Као и сви падобранци, одлично памтим први скок, јер је то непоновљиво искуство. Не могу рећи да ме је било страх, а не могу рећи ни да се нисам плашила. Хиљаду лептирића у стомаку... Гледала сам то стотину пута пре тога, што са земље, што из авиона. Изгледало је једноставно... Нисам ни помишљала да баш мени може нешто да се деси, али сам ипак принудне процедуре знала да поновим и усред ноћи, а пре скока сам у авиону, још једном, погледала у ручицу резервног падобрана.

Када је инструктор дао знак руком за устајање, нисам ни помишљала да одустанем. Нешто ме је терало напред. Размишљала сам о томе како ћу да се што боље одвојим од авиона и да запамтим све што се око мене дешава. Не могу рећи да сам у томе потпуно успела. Све се брзо дешавало. Већ у следећем тренутку, купола је била изнад мене. Била сам срећна... Посматрала сам Ниш из друге перспективе. Фантастично!

Колико је скокова иза вас и у којој мери је искуство важно за обављање послова падобранског инструктора?

– После првог падобранског скока једва сам чекала следећи, па следећи... и тако до 1.470. скока. Сваки скок јесте ново искуство. Учите чак и кад посматрате падобранце са земље и користите њихова искуства у раду. Падобранци се усавршавају током читаве каријере. Ми, као падобрански инструктори, морамо да им

будемо узор у сваком погледу, зато се трудимо да се нон-стоп усавршавамо.

Дугогодишњи сће члан падобранске екипе Војске Србије „Небеске видре“ и учесник на падобранским такмичењима. Које резултате смашраће највећим успесима?

– Дуже од десет година сам члан падобранске екипе и мој највећи успех је

ПАДОБРАНАЦ

**Отворени вишебој
јединица специјалне
намене**

Падобрански ИЗАЗОВ

Падобрански вишебој, војничко-спортско такмичење које представља најнапорније и најсвестраније надметање у Србије, иако својевремено замишљено као спортска дисциплина, представља својеврсну проверу и потврду оспособљености специјалних јединица Војске Србије.

На теренима око Книћког језера, Берановца и Жиче, од 10. до 12. септембра, одржан је 13. вишебој јединица специјалне намене. Свечаности отварања на нишком аеродрому присуствовали су заменик команданта Копнене војске бригадни генерал Видоје Живковић, командант Специјалне бригаде бригадни генерал Илија Тодоров, командант Жандармерије МУП-а Србије пуковник Братислав Дикић, представници локалне самоуправе и спортских савеза. Такмичење је отворио председник организационог одбора генерал Живковић.

На падобранском вишебоју, поред старешина и војника Специјалне бригаде Војске Србије, учествовали су припадници Жандармерије МУП-а Србије и први пут припадници оружаних снага Републике Грчке. Према речима командира грчког тима капетана Панајтоиса Балдиноса, њихова специјална падобранска чета смештена је тридесетак километара од Атине, у област Неа Перамос. Тренинг падобранаца врло је сличан обуци у нашем 63. падобранском батаљону.

Учесници су током дводневног такмичења савладали изузетно захтевне и напорне дисциплине, које од учесника траже велико знање, врхунску психофизичку оспособљеност, издржљивост, истрајност, вештину, познати војнички колективни дух и другарство.

Вишебој је по традицији започео падобранским скоком са висине од 800 метара, али је овог пута десант изостао због лоших временских услова. Потом су петочлане екипе извршавале војничке задатке на стази дужине од 30 до 50 километара, на којој су их чекали задаци попут кретања на непознатом терену, гађања из аутоматске пушке, пиштоља, бацање бомбе и ножа, савладавање препрека конопцем или претрес терена. ■

З. М.

кад моји резултати допринесу успеху чиставе екипе, која је већ низ година у врху српског падобранства. Морам напоменути да је већина чланова „Небеских видри“ и у саставу државне репрезентације. Прошле године сам заузела десето место на светском првенству у параски дисциплини (комбинација скокова на циљ и скијања) и то је за мене био велики успех, с обзиром на то што нисмо имали припреме пре такмичења, а скијашка стаза је била и више него захтевна.

Скок са више од 9.000 метара и освајање државног рекорда у дужици слободног пада (са још 11 колега), вероватно је посебан доживљај.

– Било је то непоновљиво искуство. Квалитетне припреме пре извршења скока знатно су ублажиле његову тежину. Температура на тој висини била је 50 степени испод нуле, а на земљи плус 20,

кисеоника готово да није било. Више од 150 секунди слободног пада. Плашила сам се да због недостатка кисеоника не паднем у хипоксију. Жао ми је само што су нам се одмах после одвоја од авиона застели визир на кацигама и што ништа нисам могла да видим до неких 5.000 метара. Тако нисам видела ни закривљеност планете, што се, кажу, види са висине веће од осам километара...

Природа је амбијент у коме се, очигледно, најлепше осећаше.

– Сваки падобранец воли природу. Стога, слободно време користим за активности које су изван куће, било да се ради о падобранству, планинарењу, вожњи бицикла, пливању, роњењу... То ми помаже да напуним батерије и идем даље, да будем спремна за нове изазове. Да будем бољи човек... ■

Зоран МИЛАДИНОВИЋ

Видовдански сусрет ветерана 63. падобранске бригаде

Одмеравање вештина

На десетом дружењу некадашњих и садашњих падобранаца, уз забавни и уметнички програм, организован је својеврсни падобрански вишебој, на коме су најбољи пласман остварили ветерани и резервисти из Вршца. Учесници су се у Нишкој Бањи надметали у неколико дисциплина – гађање из ваздушне пушке у мету, гађање бомбом у мету, прелажење простора за што краће време, извлачење неисправног возила са неприступачног терена, спасавање рањеника, гађање ножем и секиром.

Видовдански скуп ветерана 63. падобранске бригаде из Ниша окупио је у Нишкој Бањи стотинак некадашњих и садашњих бораца једне од најелитнијих јединица у Србији. Присуствовали су бројни гости, пријатељи и симпатизери Удружења ветерана 63. Некадашњи падобранци дошли су да виде старе другове из Вршца, Чачка, Београда, Крушевца, Новог Сада, Куле, Суботице, Ниша, Лесковца...

Скуп је, у односу на раније године, имао богатији програм, јер су се позиву на дружење одазвали и најстарији српски падобранци, али и бајкери 63. падобранске. Припремао се котлић, а припадници 63. падобранског батаљона из са-

става Специјалне бригаде Војске Србије приказали су део опреме и наоружања који користе.

На свечаној церемонији, на централном платоу у Нишкој Бањи, тенор Милутин Најдановић отпевао је химну „Боже правде“, а минутом ћутања одата је почаст погинулим припадницима јединице. После поздравног говора, додељене су плакете и захвалнице појединцима, фирмама и организацијама које су у протеклој години помагале рад Удружења ветерана 63. Наступила је и певачица Милица Марјановић, финалисткиња „Идола“. Организован је и вишебој ветерана, на коме су прво место заузели ветерани и резервисти из Вршца.

Такмичење се одвијало у неколико дисциплина – гађање из ваздушне пушке у мету, гађање бомбом у мету, прелажење простора за што краће време, извлачење неисправног возила са неприступачног терена, спасавање рањеника, гађање ножем и секиром.

Најуспешнији су били Вршчани, затим активни припадници 63. падобранског батаљона, а на трећу позицију пласирала се екипа ветерана, окупљена у групу „Маркони“. У екипи „Веверица“ учествовали су малишани из падобранског подматка. Вишебој су пратили становници Нишке Бање, а најуспешнијима су додељена признања, медаље и књиге. После такмичења, у цркви светог Илије у Нишкој Бањи одржан је помен погинулим и умрлим припадницима 63. падобранске бригаде. ■

Ј. ЂУЛИБРК

Гости

Међу учесницима видовданског дружења падобранских ветерана био је пензионисани генерал Стеван Мирковић, један од команданата некадашње јединице. Има осамдесет и три године, а првоборац је још из 1941. године. Дружење су увеличали и представници Српске православне цркве, бивше спортисткиње Ниша и представнице хуманитарних организација. Присуствовао је и командант Специјалне бригаде Војске Србије бригадни генерал Илија Тодоров, командант 63. падобранског батаљона потпуковник Ненад Булатовић и командант нишког одреда жандармерије Сенад Коштић.

Спомен-комплекс падобранских јединица у Нишу

Место где се чувају успомене

Падобранци знају да је нужно од заборава отргнути и у сећању сачувати све претходнике, људе који су обележили и стварали нашу падобранску историју. Неговање традиције и осећаја припадности елитној јединици дају им додатну снагу да увек спремни дочекају изазове.

Ове јесени падобранска слава Покров пресвете Богородице – 14. октобар прослављена је у посебном расположењем. Повод за то је реновиран и потпуно нов спомен-комплекс који је посвећен историји падобранских јединица на нашим просторима, јуначком војевању и падобранцима који су дали своје животе на борбеним задацима.

Чини се да судбина спомен-собе и спомен-комплекса прати трновиту судбину развоја падобранских јединица последњих седам деценија. Падобранство у нашој војсци постоји још од средине двадесетих година прошлог века, и то у ваздухопловним јединицама као могућност спасавања пилота из оштећеног авиона. Формирање падобранских борбених јединица почетком четрдесетих година у Краљевини Југославији прекинуто је априлски рат 1941. и распад војске.

Тек настанком Првог падобранског батаљона НОВЈ с јесени 1944. у војној бази недалеко од Барија, у Италији, добијамо борбену јединицу која је способна да извршава специјалне задатке у позадини непријатеља, у коју се убацује вертикалним маневром, односно падобранским скоком. Од тада па до данашњег 63. падобранског батаљона Специјалне бригаде Војске Србије више пута се мењала структура и назив јединице, борбена опрема и намена, али љубав за небеским висинама је у свакој генерацији била истим жаром распламсана.

Као дан падобранаца слави се, од краја шездесетих година, 14. октобар. Почетком седамдесетих први пут се јавила идеја о формирању спомен-собе. Указала се потреба да се сачувају успо-

Зид сећања

За седам деценија постојања падобранских јединица, на борбеним задацима погинула су 43 падобранца. Двадесет и два падобранца погинула су у удесу током извршења падобранског скока. Прва жртва на скоку задесила је падобранце 1947. године, а највећи број удеса догодио се педесетих година прошлог века.

Два официра погинула су у хеликоптерском удесу током задатка, а 21 је страдао у борбеним акцијама које су извођене од 1991. до 2001. године. У непосредној борби погинуло је 11 професионалних припадника јединице, од тога шест старешина и пет војника по уговору, затим осам војника на одслужењу војног рока и два припадника резервног састава.

Падобранци су се потрудили да њихови настрадали другови не буду део статистике, већ да сећање на њихова дела остану записана као узор и опомена генерацијама које долазе. Наиме, у спомен-соби бригаде постоји споменик „Зид сећања“. На белој мермерној плочи тог споменика, испод симболично направљене падобранске куполе, исписана су имена свих падобранаца који су настрадали током обављања борбеног задатка.

мене, историјска грађа, део опреме и наоружања које се некада користило, и да се тиме исприча прича о развоју падобранске обуке и јединица.

Распадом СФРЈ и с првим жртвама које су падобранци поднели у том крвавом рату, идеја о спомен-соби је оснажила. Средином деведесетих година, уз помоћ пријатеља јединице и донатора, направљен је споменик „Зид сећања“, који је требало да стоји на платоу испред команде тадашње 63. падобранске бригаде. На „Зиду“ су плочице са именима свих падобранаца који су погинули током извршавања борбеног задатка. Према падобранској традицији, борбеним задатком сматра се непосредно учешће у борбеним дејствима у рату и падобрански скок у миру.

Још 1996. године, приликом отварања спомен-собе, наглашено је да је то привремено решење. Она је за 14 година „привременог“ постојања угостила многе

домаће и стране делегације, државнике и председнике, команданте, генерале, ветеране, пријатеље, породице погинулих... Више пута покретана је акција изградње новог споменика падобранцу, па је 2003. године Ниш понудио помоћ око финансијске и стручне реализације тог пројекта. Нестабилно економско тржиште испречило се на путу реализације.

Коначно, 2006. идеја о спомен-соби добија смисао у пројекту који је урадио грађевински инжењер Драган Бранковић. Подразумевао је реновирање зграде старе шездесетак година. У том простору је и посебан салон за званице и вишенаменска мултимедијална сала. Пут од идеје и пројекта до реализације трајао је четири године.

Убрзо је организован први састанак са донаторима, углавном грађевинским фирмама из Ниша, које су биле спремне да средствима и ангажовањем реновира-

ју објекат и уреде ентеријер. Следећи корак био је потписивање уговора о донацији са Министарством одбране, чиме је био заокружен правни оквир пројекта.

Даље је све део приче о упорности, вољи, истрајности, финансијским могућностима...

Током реализације пројекта споменик „Зид сећања“ добио је посебно место испред спомен-собе. За садашњи велелепни изглед заслужан је архитекта Милорад Мецо. Целокупни простор парковски је уређен, има попличане стазе и посебан прилаз споменику.

Спомен-соба и парк испред ње добили су нов изглед. Падобранци знају због чега им је то потребно. Неговање традиције и осећаја припадности елитној јединици дају им додатну снагу да увек спремни дочекају изазове. ■

Владаца КРСТИЋ
Снимио Саша ЂОРЂЕВИЋ

Нови стил ратовања Ваздушнодесантне војске Русије

Рат умећем, а не бројем

Развој Ваздушнодесантне војске, према мишљењу генерал-потпуковника Владимира Шаманова, а то показује и вежба 76. гардијске ваздушнојуришне дивизије, требало би да задовољи потребу Русије за мобилном војском за брзо реаговање. „Ваздушнодесантна војска, која је преоружана са БМД-4 и ‘спрутом’, те новим моделима вишенаменских возила, може бити основа пунокрвне војске за брзо реаговање. Управо у том правцу креће се сав свет последњих десет до петнаест година”, рекао је Шаманов

Од 22. до 27. марта 2010. на десантној просторији Кислово, у псковској области, одржана је командно-штабна вежба 76. гардијске ваздушнојуришне дивизије из састава Ваздушнодесантне војске Руске Федерације (ВДВ). Изведена под командом главнокомандујућег ВДВ, генерал-потпуковника Владимира Шаманова, означена је историјском и требало би да представља почетак нове епохе не само у ВДВ-у него и у целокупним оружаним снагама Русије.

Убрзо је та вежба, на којој су присуствовали представници тринаест земаља,

постала предмет анализа у Русији, а и на Западу – њени резултати употребљени су већ на јулској великој вежби „Восток 2010” на којој је учествовала 31. ваздушнојуришна бригада ВДВ-а.

Ваздушнодесантна војска Руске Федерације је неколико протеклих година „огледно добро” руске војске и преко ње се преламају све текуће реформе, које су нарочито узеле маха после рата са Грузијом, августа 2008. године. Долазак генерала Шаманова, ветерана Другог чеченског рата и бившег начелника управе за бојеву обуку, означио је јачање ВДВ-а и преузимање улоге корпуса за брзо реаго-

вање. У процесу реформе ВДВ-а управо је 76. гардијска ваздушнојуришно дивизија њен носилац, те је и пресудна вежба изведена управо у њој.

Значајно је напоменути да у Ваздушнодесантној војсци Руске Федерације претварање падобранских јединица у ваздушнојуришне није дотакло њихову падобранску компоненту. Док је, на пример, 101. ваздушнодесантна дивизија САД после трансформације у ваздушнојуришну, током Вијетнамског рата, задржала само извиђачки падобрански батаљон, према речима команданта ВДВ-а, „код нас падобрански скок изводе сви – од редова до команданта”.

На мартовској вежби 76. дивизије први пут је испробан аутоматизовани систем командовања војском на нивоу велике јединице (АСУ). С обзиром на реформу Копнене војске којом су укинуте дивизије, ВДВ их је задржао, а командант ВДВ имао је потребу да изрази њихову у оружаним снагама Русије:

„Ако је у снагама Ков-а основна јединица на бојном пољу бригада, у ВДВ-у је основна јединица батаљон. Ваздушнодесантна војска може бити примењена као средство главнокомандујућег, где наше дивизије и бригаде делују у интересу оперативно-стратешког командовања, пук као средство оперативног командовања армијом, а батаљон – као јединица која садејствује моторизованој бригади.”

Сценарио вежбе за историју

Иако командно-штабне вежбе обично не претпостављају учешће већег броја војника, овог пута било је другачије. Активна фаза вежбе почела је десантирањем 775 војника и четрнаест јединица војне технике. Прво је искочило око четрдесет спецназоваца извиђача и то новим падобранима, типа „крило” – „арбалет-2”. Они су извели тзв. ВИВО (НАНО) скок са велике висине, са отварањем падобрана на великој висини, затим су се у ваздуху разделили на три групе, извршили прелет, те се прецизно приземљили у одређеним периметрима, које су потом и заузели, како би омогућили безбедно десантирање основне јединице. Приближивши се земљи, извиђачи су одбацили ГК ранчеве са опремом и додатним бојним комплетом, који су, користећи посебан падобран, пали на десантну просторију и тамо их чекали.

Када су извиђачи заузели десантну просторију, на њу је из пет авиона Ил-76 десантирано 14 јединица технике – по један БМД-4 и „спрут-СД” и дванаест оклопних транспортера БМД-2, од којих су три била с посадом од по два члана. Иза њих је из седам авиона десантирана падобранска чета. То је први пут после седам година да се десантира техника са посадом, а сасвим ново је што је то изведено у БМД-2. Посаде су се налазиле у такозваном казбеку – седиштима конструисаним за приземљење космонаута, с тим што је у случају БМД-2 седиште било заједничко, а у капсули свемирског брода је индивидуално. Како је известио потпуковник Александар Иванов, који је био у једном од транспортера, они су били спремни за дејство четири минуте по приземљењу.

Генерал Шаманов је чланове посада на лицу места наградио орденом за храброст.

Када су извиђачи кренули у дубину непријатељске позадине, „колону” су чинила и возила за све терене, виђана досад у употреби снага за специјалне операције САД, моторни параглајдер двосед, наоружан пушкомитраљезом (производ московске компаније „ПарААвис”, која је приредила и изложбу на овој вежби), те потпуно ново извиђачко возило налик на баги-аутомобил, наоружан митраљезом 12,7 мм, са радијусом дејства 360 степени (које је рукотворина потпуковника Анатолија Лебеда).

Десантирани БМД-4М и „Спрут”

Од 23. до 28. августа 2010. изведена је још једна командно-штабна вежба Ваздушнодесантне војске Руске Федерације. Вежбу је извела 98. ваздушнодесантна дивизија и у њој је учествовало око 4.000 људи и око три стотине јединица технике. На десантну просторију „Будифино”, код града Иванова у коме је дислоцирана дивизија, први пут су десантирани оклопни транспортер БМД-4М „бахча” и противовоклопно самоходно оруђе „спрут”. Најпре без посаде. По десантирању, „спрут” је форсирао реку Волгу у ширини од једног километра, при чему је извршио вишеструко ватрено дејство. То говори да је у главном делу испуњен захтев команданта ВДВ-а генерала Шаманова да се та возила припреме за десант; остаје још да се испробају у десантирању са посадом.

Завршни део вежбе представљао је одбрамбено дејство ојачаног јуришнодесантног батаљона. У њему су истовремено употребљени БМД-2 и најновији БМД-4, противавионско оруђе „стрела-10” и самоходни противтенковски топ „спрут-СД”, који је употребљен и као лаки тенк. У одбрани се батаљон супроставио пешадији, оклопним јединицама и авијацији, а имао је подршку авиона Су-27 и хеликоптера Ми-24.

Стратешки циљеви развоја

У интервјуу часопису „Братишка“, поводом осамдесетогодишњице ВДВ-а, генерал-потпуковник Шаманов повезао је ову вежбу са стратешким циљевима развоја ВДВ, али је и отворено говорио о проблемима на том путу.

Артиљерија је дејствовала у одбрани уз помоћ беспилотних летелица, које су део аутоматизованог система „електрон-3“, развијеног у казанском предузећу „Еникс“, а могу се носити у ранцу (ВДВ користи још пет врста беспилотних летелица).

Аутоматизовани систем управљања војском (АСУ) развијен је у концерну „Созвездие“ и спаја у јединствен информациони систем јединице ранга батаљона, пука и бригаде. Иако је сматран тактичким, тај систем је у одређеној мери прешао те границе: на пример, командни пункт на полигону био је током вежбе видео-конференцијом повезан са штабом ВДВ у Москви, што је начелнику штаба ВДВ-а генерал-потпуковнику Николају Игњатову омогућило да каже свој став о одређеним питањима, а Министарству одбране да има тачну информацију о дејствима Ваздушнодесантне војске Руске Федерације.

„Брине нас, као прво, што темпо преоружавања није довољно брз (Концепција преоружавања ВДВ усвојена је и планирана до 2025. године); друго, једино професионални састав решава наше проблеме, а процес примања војника по уговору, такође, не иде задовољавајућим темпом, иако они већ чине око 30 одсто састава ВДВ; треће, услед преживелог школског система, пада професионални ниво официра.“

Као посебан проблем генерал Шаманов навео је чињеницу да се велики број официра налази на подофицирским дужностима. Такође, препотчињавање транспортне авијације ВДВ-а Ратном ваздухопловству показало се већ као грешка и она би у будућности морала да буде исправљена.

Генерал Шаманов је као пример позитивних искустава, која би морала да се употребе нарочито у погледу обуке и образовања официрског кора, навео про-

јект Борбеног центра оружаних сила Немачке, који омогућава да се током целе године обучава лични састав и упоредо са обуком спроводе мере провере бојеве готовости. На тај начин би, уз реформу Рјазанске војне академије ВДВ, како се нада главнокомандујући ВДВ-а, за две до три године била кардинално измењена ситуација методске припреме и оснажена на-

Генерал-потпуковник Владимир Шаманов

ставно-материјална база. (У Рјазанској војној академији је у оквиру реформе недавно саграђен и православни храм, два наести по реду у ВДВ, а планира се да од 2011. та академија припрема и војне духовнике.)

Развој ВДВ-а, према мишљењу генерала Шаманова, а то показује и вежба 76. гардијске ваздушнојуришне дивизије, требало би да задовоље потребу Русије за мобилном војском за брзо реаговање. „Ваздушнодесантне војске која је преоружана са БМД-4 и ‘спрутом’, те новим моделима вишенаменских возила, може бити основа пунокрвне војске за брзо реаговање. Управо у том правцу креће се сав свет последњих десет до петнаест година.“

Циљ је да се потпуно самостална дивизија може десантирати у позадину противника. У том смислу, командант ВДВ је након ове вежбе, са својим саветником Борисом Островерховим, посетио Московски конструкторско-производни комплекс „Универсал“, где се разрађују системи десантирања „спрута“ и БМД-4.

Но, развој ВДВ-а се осим на материјалном и командном нову, „ослања на традицију и, што је најважније, на у историји доказани херојски опит, који треба Русији да омогући поседовање поуздане бојно спремне компоненте за извршавање задатака у којем год стратешком правцу“. Њена је суштинска врлина у квалитету личног састава, којег у овом тренутку, као и увек, чине најбољи од најбољих, а он омогућава да падобранци „ратују не бројем него умећем“ – каже генерал Шаманов. ■

Јован ЂУЛИБРК

Падобранска обука САЈ

Вежба одважности

Нема правог специјалца, полицијског или војног, без завршене, макар и основне, падобранске обуке. Скок падобраном јесте по својој вредности у обуци таквих јединица вежба одважности број један.

И ове године, као и протекле две, припадници Специјалне антитерористичке јединице МУП-а Србије прошли су падобранску обуку.

Прва падобранска обука за припаднике САЈ-а организована је 1992. у Нишу – у тадашњој 63. падобранској бригади. Потом су 2004. припадници те јединице похађали падобранску обуку у оквиру обуке Жандармерије, организовану у Центру за обуку падобранаца на аеродрому Ечка код Зрењанина.

Године 2008, у оквиру припрема за прославу 30 година постојања САЈ-а, настављена је падобранска обука тог састава. Тада је, на дан прославе, изведен демонстративни скок падобранаца са заставом. Наредне 2009. обучено је 50 припадника јединице.

У 2010, 15 кандидата успешно је завршило и вишу падобранску обуку (еквивалент А дозволе у цивилном, спортском падобранству). Ове години планира се слање четири кандидата на

обуку у 63. падобрански батаљон у Нишу, у оквиру сарадње са Специјалном бригадом Војске Србије.

Принцип добровољности

Падобранска обука Специјалне антитерористичке јединице одвија се у сарадњи са Падобранским савезом Србије, под вођством инструктора падобранства Јоце Мандића и његовог инструкторског тима. Они обуку кандидата из САЈ-а реализују у Центру за обуку падобранаца Падобранског савеза Србије на аеродрому у Кикинди. Тај центар располаже авионима за извођење падобранских скокова – Ан-2, који носи 12 падобранаца, Cessna-182 која носи четворицу и „утва-66“ са три падобранаца. Раније обучени падобранци САЈ-а скакали су и из хеликоптера Bell-212 МУП-а Србије.

За обуку и скокове припадника јединице користе се падобрани типа „крило“, познатог америчког произвођача

падобранских система, резервних и главних купола North American Aerodynamics Inc, који је снабдевач, између осталих, и америчких оружаних снага.

Користе се типови главних купола Eagle E-290, Eagle E-190, Jalbert Parafoil. Системи веза са ранцем који носе те куполе – Centaurus од истог су произвођача. Сваки систем опремљен је и падобранским аутоматом типа Cypres. Исту такву опрему користе на обуци и у тактичким условима и остале специјалне јединице у свету.

Падобранска обука у САЈ је добровољна и на њу се могу пријавити припадници било ког тима. Међу кандидатима има оних који су већ скакали падобраном као спортисти у цивилству или као припадници падобранске бригаде када су служили војску, али и оних који никада раније нису скакали.

Теоријска и практична настава

Теоријску и практичну наставу кандидати похађају у центру на аеродрому у Кикинди. Од првог дана практичне обуке уче да самостално пакују главну куполу, а на први скок крећу носећи на леђима падобран који су сами спаковали.

Прве скокове сајевци скачу на принудно дејство, односно на гуртну. Са њима су увек у авиону један или два наставника (зависно од величине авиона и броја кандидата), док је један обавезно на падобранском циљу.

На првим скоковима кандидат носи радио везу и наставник који је остао на земљи га према потреби наводи и даје му инструкције. Иако на прве скокове носе радио уређај, пре сваког искакања кандидатима се дају детаљна упутства о школском кругу по којем треба да возе отворену куполу и задаци које ће реализовати то-

ком скока. Тако су способни да успешно реализују скок и у случају да радио уређај откаже.

Кандидат престаје да носи радио везу на скок ако покаже да се добро сналази у вожњи школског круга и на приземљењу.

За обуку и скокове припадника јединице користе се падобрани швица „крило“, познатог америчког произвођача падобранских система, резервних и главних купола North American Aerodynamics Inc, који је снабдевач, између осталих, и америчких оружаних снага.

Када ће, пак, прећи на самостално отварање падобрана, односно на скокове на слободно, зависи од процене наставника и сасвим је индивидуална ствар. Неко се гуртне ослободи пре, неко касније, зависно од брзине напретка који покаже.

Број кандидата, који заједно у истом тренутку пролазе обуку, није велики, и креће се око десетак у једној групи. То помаже наставницима да квалитетније раде са њима. Наставници сваког кандидата прате посебно и његови одвоји се у почетку снимају. После сваког скока анализира се видео материјал.

Када је наставник уверен да је кандидат спреман да пређе на само-

стално отварање падобрана, зада му да уради симулацију отварања на пар следећих скокова и ако је кандидат на више скокова узастопно успешно одради, скочиће и свој први скок на слободно.

Ако се припадник САЈ-а успешно квалификује као падобранац, на посебној свечаности додељују му се падобранска крила, односно значка падобранског звања коју носи на свечаној униформи.

Анализирајући падобранску обуку коју реализују припадници САЈ-а може се рећи да је падобранство селективном, тренажном и употребном улогом у МУП-у Србије заузело место које има у свим полицијама и војскама света и њиховим специјалним јединицама.

Нема правог специјалца, полицијског или војног, без завршене, макар и основне, падобранске обуке. Скок падобраном је по својој вредности у обуци таквих јединица вежба одважности број један. ■

Бојан НАЂ

Балкански скок пријатељства

Сусрет који брише границе

Специјална јединица полиције МУП-а Републике Српске, која у свом саставу има и падобрански тим, била је први пут домаћин Балканског скока пријатељства. Организацију манифестације водио је Падобрански школски центар Бања Лука, којим руководи Душко Грмуша, у сарадњи са Удружењем ветерана 63. падобранске бригаде.

Драгоцену помоћ пружио је и Министарство одбране Србије, пошто је министар Драган Шутановац одобрио

ангажовање десантних падобрана и инструктора из 63. падобранског батаљона Специјалне бригаде. Оружане снаге Босне и Херцеговине, залагањем бригадног генерала Драгана Вуковића, обезбедиле су смештај и превоз учесника.

Манифестацију је отворио министар унутрашњих послова Републике Српске Станислав Чађо, а на церемонији је говорио и градоначелник Бање Луке Драгољуб Давидовић. Присуствовали су и изасланици председника и премијера Републике Српске, а поздравно писмо упутио је и

Од 25. до 28. јуна на аеродрому Залужани у Бања Луци одржан је Балкански скок пријатељства 2010, традиционална манифестација на коју долазе ветерани, резервни и активни припадници падобранских и специјалних јединица из целог света.

Окупљање је настало у сарадњи Грчке уније резервних падобранаца (HEL.A.R.U) и тадашње 63. падобранске бригаде Војске Југославије, а од тада су домаћини манифестације били и Жандармерија и Специјална антитерористичка јединица МУП-а Србије.

шеф израелског удружења ветерана пуковник Шимон Кача Каханер.

На тродневном окупљању били су падобранци Руске Федерације, САД, СЈП, 63. падобранског батаљона Војске Србије, Противтерористичке јединице МУП-а Србије, Кипра, Грчке, Војске Црне Горе и Оружаних снага БиХ, те Јединице за специјалну подршку СИПА-е БиХ и швајцарског контингента ЕУФОР-а. Уз њих, учествовали су Горска служба спасавања и Цивилна заштита Републике Српске, као и Ерсофт тим 6919.

ПАД БРАНАЦ

Алексеј Гордиенко, резервни морнарички капетан из администрације председника Руске Федерације.

Секретар Удружења грчких резервних падобранаца др Александар Љољос уручио је министру Чађи бодеш с посветом. Завршну свечаност посебно је опленила Светлана Спајић древним српским песмама.

Гости су посетили и музеј Војске Републике Српске који се налази у касарни „Козара“, а на Видовдан сви учесници били су гости на слави Трећег пешадијског пука.

Балкански скок *пријатељства* показао се као манифестација која се претворила у значајну регионалну иницијативу и потврдила да падобрански „esprit de corps“ на-

дилази државне, етничке, културне и историјске границе.

Догодине је сличан скуп, Airborne Fest – Падобрански фестивал, планиран на истом месту првог викенда септембра. ■

Јован ЂУЛИБРК

Авионом *анџонов-2*, којим је из Кикинде пилотирао Ник Адамов, у Бању Луку стигли су падобранци 63. батаљона Војске Србије. У име српског министарства одбране присуствовао је потпуковник Златко Жикић, бивши старшина 63. падобранске бригаде, а мајор Радослав Бањанин у име ОС БиХ.

Посебну атракцију на манифестацији представљао је камп крав-мага вештине који је Јован Манојловић организовао са Тамиром Гиладом, једним од најчувенијих инструктора те израелске борбене вештине. Скупу су се придружили и бројни спортски падобранци.

Одмеравање

Марински инструктор борбе хладним оружјем Хомер Брет учествовао је још на првом скупу 1994. године, када се „баш није разумео“ са нашим падобраном ПД-08 ЗВ и повредио се. Ове године решио је да се поново одмери с њим. Иако је тридесетак килограма тежи него онда када је обуку и припрему за скок водио Мирко-Соко Ђорђевић, Брет је овај пут успео!

Доајен међу гостима био је пуковник Специјалних снага САД Роберт Батнер, који је своја падобранска крила добио 1970. године, а данас ради као очни хирург у Хјустону. Присуствовали су и Александар Љољос, иначе лекар у солунској болници Светог Димитрија, и

Падобранска школа израелске војске

Једначина борбене моћи

Нови тренд специјалног десанта из Ирака и Авганистана, који ће тек утицати на падобранске снаге и доктрине широм света, учиниће Падобранску школу израелских одбрамбених снага важним капацитетом и у скорој будућности. Међутим, мораће да буде још динамичнија и да нуди шири спектар обуке и тренажа својих кандидата и професионалаца.

Четрдесетак километара југоисточно од Тел Авива, између Рамле и Реховот, а уз једну од највећих база израелског ратног ваздухопловства Тел Ноф, налази се Падобранска и школа за специјалне операције (Airborne and Small Warfare School) одбрамбених снага Израела. Представља једно од најпрепознатљивијих места у структури израелских оружаних снага, јер се у њеном оквиру налазе позната противтерористичка школа у кампу Миткан Адам и снајперска школа.

Историјат

Корени школе потичу од британске ваздухопловне базе Рамат Давид на северу данашњег Израела, где су се током Другог светског рата обучавали у падобранству јеврејски добровољци за бри-

танске специјалне мисије. Један од њих, Јоел Палги, који је скочио у окупирану Југославију марта 1944, био је оснивач и командант прве израелске падобранске чете настале у рату за независност 1948, стациониране на Гори Кармил код Хаифе, где се некада налазила школа за командосе Управе за специјалне операције (S.O.E.) Велике Британије.

Тој јединици требало је место за обуку и најпре је одређен Пардес Хана, где се налазио локални водоторањ који је могао да се употреби и као падобрански торањ за обуку. Та одлука није заживела и у јуну је школа премештена у Рамат Давид, а за њеног команданта одређен је Артур Линдман. Међутим, прва основна падобранска обука израелских падобранаца одржана је у Чехословачкој, у оквиру много обимнијег војнотехничког аранжмана. На курс је дошло де-

Бен Гурион додељује падобранска крила

Јехуда Харари

вет официра и 33 подофицира и војника, међу њима и несуђени командант Линдман, који је напустио курс, док га је чувени песник Хајим Гури завршио.

Купљени су половни британски падобрани, кориштени током Другог светског рата, а као летелица употребљен је једини C-46 (Curtis-Wright C-46 Commando), који су Британци оставили за собом у бази Рамат Давид. Уз још неколико неореализованих планова и наредби, коначно је отпочео пријем и избор људи за јединицу, која је у међувремену препланирана као батаљон. На крају – 1948. године, она је бројала 219 војника, од чега 28 официра. Уз командну и три падобранске чете, имала је и чету за обуку, тј. падобранску школу. У тој школи је августа 1948. изведена коначно и прва обука, а курс је осмислио и инструкторе обучио британски капетан Дејви Епл (David Apple), који је тринаест година био инструктор у британској и југословенској војсци.

Из Палгијеве јединице маја 1949. издвојен је део људи, стављен под команду Јехуде Харарија и премештен у Тел Ноф, где је, уз некадашњи главни британски аеродром, основана база која је назначена као 8. база за обуку. Падобранском школом командовао је капетан Јувал Гершон, који је током три месеца надгледао подизање потребне инфраструктуре, да би први инструкторски курс отпочео већ 14. августа исте године и завршио 19. октобра. Падобранска крила уручио је лично Давид Бен Гурион, тада председник владе и министар одбране.

Децембра 1949. почела је прва основна падобранска обука, на којој је учествовао и Јехуда Харари. Он је тада постављен за команданта 890. падобранског батаљона, који је формиран на основу јединице из Тел Нофа. Тада је и Падобранска школа одвојена од јединице, иако је остала под Хараријевом командом, који је био командант базе.

Крајем 1954. године, уз Падобранску школу у Тел Ноф, отвара се и Школа за специјалне операције, тј. школа за командосе, коју је водио Марсел Тобијас. Школа је настала услед нових потреба 890. батаљона након његовог здруживања са пр-

Награда

Посебност израелског приступа војном падобранству чини обичај да се падобранском обуком награђују старешине и војници за примерно вршење своје дужности. Сматра се да таква обука унапређује њихово психофизичко стање и додатно их везује за војни позив. Њихова обука састоји се само од два падобранска скока, након чега стичу право да, као и сви падобранци, носе на униформи метална падобранска крила. У израелској војсци сениорска падобранска крила добијају се за педесет скокова округлим падобраном, док падобранци који скачу на слободно имају посебан знак.

вом специјалном јединицом израелске војске – Јединицом 101 – чији је командант Ариел Арик Шарон преузео команду батаљона. Он ће септембра 1956. преузети команду над новооснованом 202. падобранском бригадом, која под променним бројем (35) постоји и данас. Уз њу постоји и један (50) падобрански батаљон у бригади „Нахал. У оквиру школе у Тел Нофу је и центар за обуку паса.

Две седмице основне обуке

Данас, Падобранска школа има отприлике исти капацитет: поред падобранске бригаде са четири батаљона и батаљона „Нахала“, мора да опслужује скоро све припаднике специјалних јединица и батаљона за специјална дејства, који се налазе у оквиру сваке пешадијске или оклопне бригаде („Голани“, „Гивати“, „Кфир“, „Нахал“, 7. и 188. оклопна бригада...). Њихови припадници често изводе само два скока.

Школа се налази под Командом Копнене војске Израела, односно под стручном командом пешадије. Она представља и мобилизацијску базу за резервну бригаду 98. падобранске дивизије „Еш“ („Ватра“), и то баш ону којој (под тадашњим бројем 55) припада слава да је у Шестодневном рату 1967. године ослободила Јерусалим.

Основна падобранска обука у школи траје две седмице. Подразумева се психофизичка припремљеност, јер су сви припадници падобранских јединица добровољци који пролазе одговарајући лекарски преглед. (Некада је припадност падобранским јединицама била повластица европских Јевреја – Ашкеназа; да-

нас није тако, иако се падобранци и даље сматрају „интелектуалнијим“ од осталих).

Током прве седмице увежбавају се на падобранском полигону, а у другој изводе скокове са висине од 600 метара: три дневна и два ноћна скока. Осим на првом скоку, скачу са личним наоружањем и опремом, а на по једном дневном и ноћном и са теретним контејнером, капацитета 40 килограма. Он се каишевима причвршћује напред за тело падобранца, испод резервног падобрана. Након отварања падобрана, контејнер се ослобађа и виси на ужету дужине четири и по метра.

Основну падобранску обуку годишње заврши од дванаест до петнаест група са по око 300 полазника, што даје импресиван број обучених падобранаца. Захваљујући великом броју скокова, развијеном систему обуке, који укључује и

филмове и падобрански полигон са мноштвом справа које дочаравају скок, те посебно ригорозном и високотехнолошком систему паковања падобрана, последњи смртни случај на основној падобранској обуци догодио се пре двадесет и две године, и то због неправилног одвоја. Иначе, за паковање падобрана задужена је посебна јединица из састава школе, коју чине углавном девојке на одслужењу војног рока (јер су се показале педантнијим од мушкараца).

Но, због малог тренажа – просечан падобранац за три године војног рока нема ниједан скок, мимо основне обуке – повреде су релативно бројне, како при скоковима на принудно дејство, тако и при скоковима на слободно. Као што је известио први број „Падобранца“, пре две године приликом скока тешко се повредио тадашњи командант падобранске школе пуковник Дрор Палтин, а 2006. погинуо је наредник Јосеф Гудман из специјалне јединице „Маглан“.

Курс инструктора

Основни десантни падобран са округлом куполом у падобранским јединицама Израела јесте локална унапређена верзија америчког Т-10 званог Sabar, и отприлике одговара америчкој завршној модификацији Т-10D. Реч је о неуправљивом падобрану који се отвара на принудно дејство, а који је у израелском случају намењен за десантирање из авиона C-130 Hercules (у израелској верзији „карнаф“).

ПАД БРАНАЦ

За скокове на слободно дејство користе се, такође, амерички падобрани MC-4, који имају и своју варијанту са могућношћу скакања на принудно дејство – MC-5.

Током обуке полеће се обично из базе Тел Ноф, а пешчана десантна просторија Палмахим (део истоимене базе) налази се на југозападу, на обали.

Особље за које се процени да је талентовано за падобранство и мотивисано у стицању падобранских вештина, након двадесет скокова на принудно дејство може похађати курс инструктора – на којем се скочи педесетак скокова, укључујући и оне са већих висина и приземљење на терене малих димензија са препрекама у околини.

Занимљиво је да се овај курс понекад изводио у падобранским клубовима у Хабониму или у Бер Шеви, где се повремено врши и обука и тренаж падобранца који скачу на слободно.

Инструкторски курс организује се сваке друге године и похађа га око шездесет полазника, од којих је велики број девојака.

Скакање на слободно

Падобранска школа има дугу историју скакања на слободно, још откако је инструктор Шимон Цахор у њој извео први такав скок, а тим Падобранске школе учествовао на трећем светском првен-

Десантирање терена

Јединица за десантирање терета користи америчке падобранске теретне системе намењене за десантирање терета из „херкулеса“, којима се може избацили до једне тоне терета, а у случају веће тежине могу се увезати до четири таква система. Јединица има и системе за десантирање терета из истог типа авиона, али са мале висине (пет до петнаест метара) из бришућег лета. Он се састоји од три куполе које су с теретом спојене каишевима од петнаест метара, тако да се по отварању купола терет извлачи из авиона, успорава и пада на тло са дате висине.

ству у падобранству 1956. у Москви (прво је одржано 1951. у Југославији).

Иако се тренутно скакање на слободно дејство мање примењује у Израелу него у другим оружаним снагама света, искуство САД у Ирану и Авганистану подстакло је и Израелце да озбиљније размотре могућности специјалног падобранског десанта, укључујући и примену тандем падобрана, који је вишеструко примењиван у борбеној употреби последњих година. Тако је једна група била на обуци на полигону у Јуми (САД), који са својих дванаест десантних просторија омогућава вишеструку падобранску обуку истовремено.

Може се очекивати да ће у будућности специјални десанти, извођени у противгерилским и противтерористичким операцијама, наћи примену и у израелским специјалним снагама.

Поред јединице задужене за слагање падобрана, у Школи је и Јединица за десантирање терета. Настала је по енглеском моделу 1954, а користи америчке падобранске теретне системе намењене за десантирање терета из „херкулеса“.

Уз све то, осим десанта на Митлу на Синају 1956. (Операција „Кадеш“), није било борбене употребе израелских падобранаца. (У ЈНА је кружила прича да је акција под именом „Петао 53“ из децембра 1969, када су Израелци заробили египатске радаре П-12, изведена употребом падобрана на слободно дејство, иако је реч о хеликоптерском десанту). Тек приликом Пустинске олује 1991. године, 35. падобранска бригада била је припремљена за борбени скок у дубину државе Јордан, према граници са Ираком, где је требало да заустави евентуални продор ирачке војске према Израелу. Како су Ирачани брзо поражени, до израелског десанта није дошло.

Због тога, али и због штедње и бројних повреда (чак и на окупљању ветерана – на „Скоку слободе 2008“ била је једна озбиљна повреда), командант Копнене војске крајем 2008. затражио је од бившег команданта падобранске бригаде пуковника Мордехаја Хагаја да припреми елаборат и препоруке о будућности падобранске обуке у израелској војсци.

Израелска доктрина која подразумева настојање да се борбена дејства пренесу на територију противника, ипак намеће масовну падобранску обуку војника и тешко да ће се од ње одступити. Евентуално, може доћи до одређеног смањења обима. У складу с тим, и са захтевом начелника Генералштаба Ашкеназија, недавна вежба падобранске бригаде почела је десантом, после много година. Такође, нови тренд специјалног десанта из Ирака и Авганистана, који ће тек утицати на падобранске снаге и доктрине широм света, учиниће Падобранску школу израелских одбрамбених снага важним капацитетом и у скорој будућности, с тим што ће она морати бити још динамичнија и нудити шири спектар обуке и тренажа својих кандидата и професионалаца. ■

Јован ЂУЛИБРК

Полицијски батаљон за специјалне операције – BOPE

Да би били успешнији у борби против наоружаних банди, у федералној држави Рио де Жанеиро формиран је Полицијски батаљон за специјалне операције, елитна јединица војне полиције. Они који желе постати његови чланови пролазе ригорозан селективни курс, а потом основну и специјалистичку обуку. Између осталог, пролазе и падобранску обуку. Како изгледа њихов пут до падобранских крила, која добијају по завршетку обуке као ознаку падобранске квалификације?

Битка за превласт у фавелама

Полицијски батаљон за специјалне операције (Batalhão de Operações Policiais Especiais – BOPE) јесте елитна јединица војне полиције бразилске федералне државе Рио де Жанеиро.

Савезна држава, истог имена као и њен главни град, има петнаест и по милиона становника. Град Рио има шест милиона становника, али се процењује да од тог броја милион живи у фавелама – сиротињским нелегалним насељима која се налазе на брдима која окружују Рио. У тим насељима влада сиромаштво, одли-

кује их велика густина насељености, често нема основних хигијенских услова, а један од најчешћих извора прихода становника јесте трговина дрогом и оружјем и проституција. Званична држава у њима скоро да и нема власт. Владају добро организоване и изузетно наоружане банде, које непрекидно ратују међусобно за територију. Све те сукобљене банде имају и нешто заједничко – њихов главни непријатељ је полиција.

Територију банде углавном чини једно брдо на коме је одређена фавела и често се воде праве битке за превласт. У

тим уличним борбама често гину цивили. Војнички речено, у фавелама влада константно стање онога што би се било где другде у свету могло назвати сукобом ниског интензитета. Рио је град са највишом стопом убиства по глави становника у свету.

Бразил има више врста полиције – комуналну, цивилну, војну, федералну, али су оне мање или више немоћне да се обрачунају са бандама из фавела. Што због корупције у сопственим редовима, што због лоше обучености и опремљености или због недостатка мотивације.

ПАД БРАНАЦ

Међу бандама на злом гласу

Ту на сцену ступају ВОРЕ. Нуклеус јединице настао је још 1978. и имао је јачину чете. Јединица је током година променила више назива и била је под различитим командама. Данашње име и формацију батаљона добила је 1991. а њена јурисдикција протеже се на целу федералну државу Рио де Жанеиро. Под

командом је начелника штаба војне полиције.

Јединица ВОРЕ броји око 400 људи. Располаже оклопним возилима типа „пацификатор“ (Pacificador) и „велика лобања“ (Caveirão), која су посебно прилагођена условима борбе у урбаном окружењу. Тешка су осам тона, носе двослојни оклоп отпоран на муницију до 12,7 mm, са гумама отпорним на поготке из ватреног оружја. Посада броји до дванаест

полицајаца. Возила су, као и униформе и беретке припадника јединице, увек црне боје. Са стране носе ознаку јединице – мртвачку главу са заривеним ножем и пиштољима. ВОРЕ располажу најразноврснијим стрељачким наоружањем најпознатијих светских произвођача. Јединица је међу бандама из фавела на злом гласу и када се сусретну воде борбу до истребљења.

Како су задаци и услови у којима ВОРЕ делује веома сложени, обука коју припадници те јединице пролазе је интензивна и тешка. Њихов члан може постати само онај ко је претходно радио у војној полицији. Кандидати најпре пролазе ригорозан селективни курс (2008. године је од 567 кандидата селекцију про-

Задаци

Задаци ВОРЕ-а су: пружање додатног обезбеђења јавних скупова, решавање ситуација са потенцијално опасним самоубицама и њихово спасавање, пружање подршке редовној полицији у борби, уручивање високо ризичних налога за хапшење, сузбијање криминалитета, гушење затворских побуна, уништавање банди и овладавање њиховом територијом, уништавање барикада и контролних пунктова које контролишу банде, употреба смртоносне силе против криминалаца који непосредно угрожавају људске

животе, извлачење полицајаца или цивила рањених или повређених у уличним борбама, спасавање полицајаца или цивила угрожених унакрсном ватром, решавање талачких ситуација, успостављање ватрене премоћи по потреби, агресивно патролирање, специјалне мисије у мочварним или планинским областима попут извиђања, инфилтрације, планирања, борбено ангажовање на заштити државног суверенитета, решавање високо ризичних ситуација са минимумом угрожавања лица и имовине.

ПАД БРАНАЦ

шло само 18), а потом основну и специјалистичку обуку. Између осталог, обучавају се у верању, ноћној борби, борби у урбаном окружењу и пролазе падобранску обуку.

Падобранска обука

Као што је то од скора тренд у свету, бразилски ВОРЕ не реализују падобранску обуку са оружаним снагама своје земље него ангажују инструкторе спортског падобранства и закупају спортске „дроп зоне“ (ту праксу имају и амерички маринци, Израелци, а код нас САЈ, Жан-дармерија...). Разлог за то су услови у ко-

јима би њихови падобранци скакали да дође до њихове оперативне употребе – десантна просторија била би им врло сужена, а слетање веома прецизно. У том случају је непрактична класична, округла војна купола. Употребљиво је само „крило“, а најбоље је да то буде купола „циља-шких“ особина. Скакали би у малим саставима/тимовима, а није прихватљив растур десанта, што се често дешава у војним скоковима са округлом куполом.

Своју падобранску обуку ВОРЕ реализују у падобранској школи у Боитуви (Escola Skydive Boituva), близу Сао Паола. Скачу из ваздухоплова типа „цесна 208-караван“. Тај тип „Cessna“ пење брзином

од 3,9 m/s, носи четрнаест падобранаца, што је отприлике и величина једног стандардног ВОРЕ тима када дејствује самостално. Падобранску обуку похађа најчешће по два тима у исто време.

Прве скокове кандидати скачу на принудно дејство тј. „на гуртну“. Зависно од тога како се поједини кандидат сналази и колико брзо напредује, после извесног броја таквих скокова инструктор одобрава да кандидат пређе „на слободно“, односно да сам активира дејство падобрана. Број скокова потребних да се пређе на самостално отварање падобрана различит је код сваког понаособ.

ВОРЕ скачу падобранима конструкције „крило“ ученичког типа. Ти тзв. „студент“ падобрани имају особине које их чине врло безбедним за почетни ниво знања кандидата, праштају почетничке грешке и споро реагују на команде. Њихово летење одликује мања хоризонтална и вертикална брзина, што их чини безбеднијим приликом приземљења.

По завршетку падобранске обуке ВОРЕ падобранац добија падобранска крила, као ознаку падобранске квалификације. Свечаност доделе је скромна и у кругу јединице. Ту ознаку припадници с поносом носе на својој црној униформи. ■

Бојан НАЂ

Припадник „Златних витезова“ поставио wingsuit рекорд

Надмашио себе

Средином априла, заставник Бен Боргер полетео је рано ујутро. Авион С-17 попео се на задату висину – 9.700 метара, за 29 минута. Тада је искочио. Прелетео је дистанцу од осамнаест километара у слободном паду. Од одвоја до отварања падобрана прошло је 6 минута и 35 секунди. Иначе, светски рекорд у тој области износи 6 минута и 48 секунди.

Заставник Копнене војске САД и члан спортско-демонстративног падобранског тима „Златни витезови“ Бен Боргер поставио је 14. априла нови светски рекорд у летењу wingsuit-ом.

„Wingsuit“ је посебно падобранско одело које мења аеродинамику тела падобранца и омогућава дуг хоризонтални лет у слободном паду. Употреба тог одела захтева искуство од барем две стотине уобичајених падобранских скокова на слободно (што у оружаним снагама значи да падобранец обавезно мора да има завршену вишу падобранску обуку), али и додатну обуку и оспособљавање. Боргер је на скоку користио одело „X-Bird“, чувеног произвођача „Tonysuits“.

Летење поменутиим оделом јесте једна од најмлађих падобранских ди-

циплина и још увек је релативно ретка у падобранским јединицама света.

Припадник „Златних витезова“ Боргер је рекорд поставио на небу изнад базе Америчког ратног ваздухопловства Алтус у Оклахоми. Скочио је из авиона С-17 Globemaster III, који припада 58. ваздушнотранспортном сквадрону, 97. ваздушнотранспортног винга Ратног ваздухопловства САД.

У Црном тиму

Заставник Боргер члан је Црног тима „Златних витезова“. Придружио се Копненој војсци САД 2002. и провео четрнаест месеци у Ираку у саставу 25. (лаке) пешадијске дивизије. После интензивне селекције примљен је у „Витезове“.

Скоку су претходиле обимне припреме које су трајале годину. Том приликом ангажоване су посаде ваздухоплова, земаљско особље, чланови „Златних витезова“, лекари и метеоролози. Посебна пажња поклоњена је кисеоничкој опреми.

Рекорд који је заставник надмашио био је његов прошлогодишњи. Он је 22. фебруара 2009. скочио са висине од 7.600 метара и прелетео wingsuit-ом простор од шеснаест километара. У слободном паду на небу изнад Јуме у Аризони провео је пет минута.

Због ниских облака који су се навукли док је С-17 кружио, Боргер је изгубио оријентацију и промашио предвиђену десантну просторију. Пао је у оранице ван базе. Боргер је, ипак, био задовољан скоком, који је протекао безбедно и успешно. Рекорд су верификовали посматрачи Гинисове књиге рекорда. ■

Бојан НАЂ

Нови падобрани за француску војску

Скок савременим куполама

Светски познат произвођач падобранске опреме, америчка фирма Airborne Systems, са европском подружницом стационираном у Лангенору код Бриценда у Јужном Велсу, закључила је уносан уговор са Дирекцијом за војне на-

бавке француског министарства одбране. Уговор предвиђа обавезу произвођача да у недефинисаном периоду испоручи француској војсци 23.000 нових војних падобранских система. Иако то није званично саопштено, сматра се да је тај вишегодишњи уговор вредан осамдесет милиона долара.

Произвођач ће испоручити нове главне и резервне куполе, пратећу опрему и тренажне системе. Нови падобран познат је као „Ensemble de Parachutage du Combattant (EPC)” и треба да замени постојеће падобранске системе, који су у употреби већ двадесет година. Нови, неуправљиви падобрански систем користиће се за масовно десантирање са мање висине, уз употребу гуртне. Предвиђено је да се употребљава и за дневне и за ноћне скокове.

Фирма Airborne Systems ће уз испоруку опреме имати и обавезу да достави и комплетну документацију неопходну за паковање и одржавање нових система, као и документацију потребну за спровођење обуке са њима. Сва производња предвиђена у уговору биће реализована у Европској унији, уз ангажовање већег броја међународних подизвођача. ■

Бојан НАЂ

Падобран „Ensemble de Parachutage du Combattant (EPC)” треба да замени постојеће падобранске системе, који су у употреби већ двадесет година. Савремени, неуправљиви падобрански систем користиће се за масовно десантирање с мање висине, уз употребу гуртне. Предвиђено је да се употребљава и за дневне и за ноћне скокове.

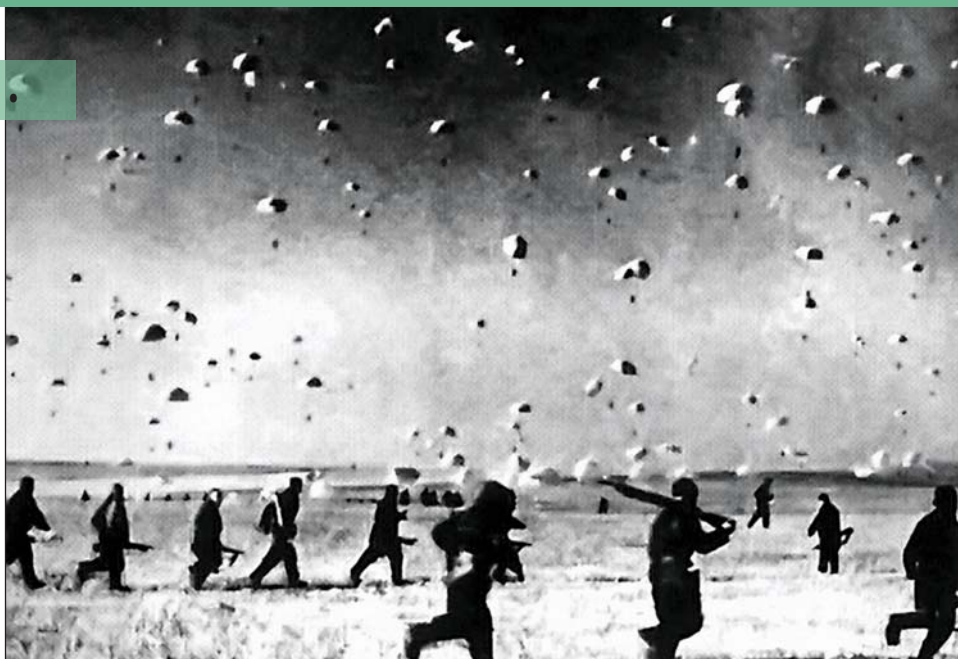
Airborne Systems

Компанија је један од највећих снабдевача оружаних снага Велике Британије, а у 2009. години потписала је и уговор са Министарством одбране САД за производњу њиховог новог, напредног тактичког војног падобранског система за копнену војску T-11 (ATPS).

Производња у европској подружници усредсређена је углавном на потребе британских оружаних снага, али је око 30 одсто производње намењено осталим војскама, међу њима и италијанској.

Осим војних, фирма производи и теретне, зауставне и спасавајуће падобране, спасилачку опрему и опрему за преживљавање за потребе обалске страже.

Борба у окружењу

Совјети су у марту 1941. пет ваздушнодесантних бригада увећали до ранга корпуса, од којих се сваки састојао од око 10.000 људи, распоређених у по три бригаде, у тенковски батаљон и у неколико мањих јединица за подршку. Јуна те године формиран је Директорат ваздушнодесантних снага, које су на тај начин издвојене из састава Црвене армије и постале засебан вид оружаних снага – Ваздушнодесантна војска (ВДВ).

Када је, 22. јуна, немачки Рајх напао Совјетски Савез, људство свих пет корпуса употребљено је најпре као моторизована пешадија. Први је у борбу ступио 5. ваздушнодесантни корпус генерала Ивана Безогљева, у садејству са 21. механизованим корпусом, а потом и са 27. армијом. Серијом акција покушали су успорити снажно напредовање немачких панцера и после врло тешких губитака које су претрпели јужно од Даугавпилша повучени су у Московску војну област.

Истовремено, 4. ваздушнодесантни корпус водио је тешку шестодневну борбу на обалама реке Березине. Нашао се на путу оклопних колона Вермахтове Армијске групе Центар која се упу-

тила према Бобрујску. Генерал Георги Жуков 28. јуна наређује да се бригада издвоји из корпуса, за ваздушни десант. Одабрана је 214. ваздушнодесантна да изведе скок у подршци противнападу 20. механизованог корпуса на линије комуникације западно од Бобрујска. У садејству са 210. моторизованом дивизијом, Бригада је требало да начини што веће сметње немачком снабдевању и позадини.

Десант

Због недовољног броја расположивих авиона десант је отказан. Уместо да буде десантирана, идућег дана 214. ваздушнодесантна бригада, без једног батаљона и артиљерије, упућена је копном у рејон Груше, Слутска и Старе Дороге.

На том простору најважнији задатак био јој је да омета немачко напредовање на Бобрујск дизањем мостова у ваздух, нападима на конвоје и уништавањем непријатељског оклопа. Истовремено, требало је да се повеже са деловима 204. ваздушнодесантне бригаде који су дејствовали у региону Паричија, нешто јужније.

На послетку, 214. бригади није успело да заустави немачко напредовање, није јој успело ни повезивање са 204. бригадом, али је остале задатке испунила делујући у непријатељској позадини више од три месеца, у току којих је, у непрекидним борбама, сведена на јачину батаљона.

Када су Немци прешли Березину, 4. ваздушнодесантни корпус потчињен је 13. армији у одбрани прилаза Смоленску. Команди 4. корпуса стигло је наређење да изведе малу десантну операцију против 300 немачких тенкова и возила који су, због развучених линија снабдевања и брзог напредовања, остали без горива и концентрисали се у Горком, северозападно од Могилјева. Команда корпуса задатак је доделила 4. мешовитом падобранском батаљону, чији је командант акцију поверио 10. чети којом је командовао поручник Н. Романенка.

Поподне 14. јула, поручник Романенко укрцао се, са још 63 борца, у четири

ТБ-3 бомбардера и полетео са аеродрома Климовичи. У зони десантне просторије наишли су на јаку противваздушну ватру, која је узроковала губитке, али су два од три одељења 10. чете успела да испуне задатак. Немачка возила и тенкове дигли су молотовљевим коктелима у ваздух.

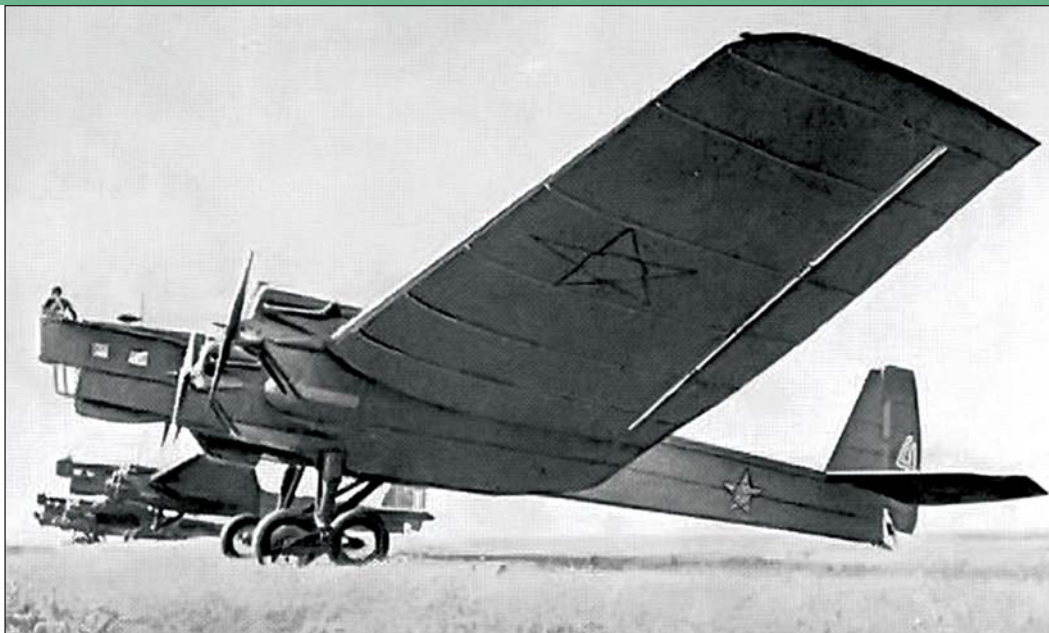
Трећа група доскочила је скоро педесет километара далеко од предвиђеног циља и одмах је била изложена тешкој ватри. Када су се преживели из све три групе ту ноћ састали на месту предвиђеном за прегруписање, чета је бројала 36 људи. Ипак је наставила герилска дејства још следећи месец, при чему је уништила и важну железничку станицу у Темном Лесу. Поменута акција је први борбени десант ВДВ у Другом светском рату.

Почетком августа, 4. мешовити падобрански батаљон потчињен је директно Штабу Западног фронта Црвене армије и упућен у Сукинич, наомак Штаба и аеродрома на коме су лоцирани ТБ-3 бомбардери одређени за евентуални транспорт батаљона. Батаљон је добио наређење да се десантира у близину два моста преко реке Кмост у близини Дуковшчине. Требало је да их заузме и дигне у ваздух и тако блокира путеве што воде на запад од Демидова. Непосредни извршиоци задатка били су поручник П. Терешченко и његова 11. чета. Те ноћи поручник се са 72 десантника укрцао у шест ТБ-3 бомбардера. Искочили су са висине од око шест стотина метара и приземљили се у предвиђену десантну просторију. Иако је десет људи недостајало када су се падобранци окупили, око четири ујутро оба моста су уништена.

Герилска борба

По извршеном задатку поручник Терешченко и његова чета наставили су герилску борбу у том рејону све док нису успели да се провуку кроз немачке линије и повежу са 50. коњичком дивизијом. Потом су пребачени у рејон Енгелса, крај Москве, где су се придружили матичном, 4. ваздушнодесантном корпусу.

Исту ноћ, 22. августа, изведен је још један десант – десантирала је 12. чета истог батаљона, којом је командовао поручник Кулицки. Скочили су иза немачких линија у рејону Ржева који су тада држали Совјети. Том приликом дошло је до растура десанта и један вод се одвојио.

Бомбардер ТБ-3 ВДВ

Остатак 12. чете напао је неколико немачких колона и задржао их шест сати пре него што је борбени контакт прекинут. При повлачењу падобранци су се повезали са великом формацијом од хиљаду црвеноармејаца која је остала одсечена од остатка Црвене армије још од јуна месеца. Код Ржева су се пробили до совјетских линија. Затим је ова чета послата да се придружи новоформираној Падобранској јуришној групи Западног фронта којом је командовао капетан И. Г. Старчак и која је ангажована у рејону Јукнова.

Десета чета поново се вратила у борбу 25. августа. Додељен јој је задатак да у рејону Торопада прекине путне и железничке везе, запречи тај правац и држи га две недеље непроходним за немачка појачања. Десета чета десантирана је три ноћи заредом, по један вод сваке ноћи. Њен командир поручник Романенко није се појавио на месту окупљања и команду је преузео његов заменик. Чета је дејствовала у непријатељској позадини не само предвиђене две недеље него све до 14. децембра када је прешла линију Калињинског фронта и вратила се на совјетску територију.

Крајем септембра, 4. мешовити падобрански батаљон придружио се остатку корпуса у Енгелсу близу Москве. Састави 214. бригаде су у међувремену учествовали у ратним операцијама. У другој половини септембра били су и у одбрани Кијева, где су умало одсечени, али су се

успешно извукли на исток и избегли уништење. Последњих дана септембра бригада је бројала свега око две стотине људи. Успела је, ипак, да оствари контакт са совјетским трупама крај Лебедина. После скоро три месеца непрекидних борби бригада је пругом пребачена у Енгелс у 4. ваздушнодесантни корпус на одмор и попуну.

Та, 214. ваздушнодесантна бригада није једина ВДВ формација која је претрпела велике губитке у одбрани Кијева, који је био средиште Кијевске посебне војне области која је била део Југозападнoг фронта Црвене армије. Први ваздушнодесантни корпус генерал-мајора Матвеја Усенка борио се уз јединице 5. и 6. армије које су покушавале да зауставе или барем успоре напредовање немачке Групе армија југ. Заједно са 2. ваздушнодесантним корпусом, 1. ваздушнодесантни корпус био је опкољен током августа и септембра. Оба корпуса претрпела су тако велике губитке да су привремено расформирана. Трећи ваздушнодесантни корпус у међувремену је опкољен код Кототопа, али се под тешком борбом пробио из окружења. У новембру је овај корпус преформиран и преименован у 87. стрељачку дивизију.

Реорганизација

У октобру 1941. године, 4. ваздушнодесантни корпус је реорганизован и преоружан. Командант је пуковник Алек-

сеј Ивашев, а за команданта 214. бригаде именован је потпуковник Н. Е. Колобовников. Структура корпуса је измењена. Свака од бригада увећана је за по једну чету пионирске инжињерије, а сваки батаљон добио је по једну противтенковску чету и по једну чету тешких митраљеза. Реорганизација и преобука настављене су током читавог октобра, новембра и децембра као припрема за предстојећу совјетску противофанзиву.

Корпус се сада састојао од Прве, 204. и 211. ваздушнодесантне бригаде. Основна обука трајала је три месеца, а 24. новембра stigло је наређење да се 1. ваздушнодесантни корпус потчињава главном штабу Западног фронта. Корпус је затим пребачен у близину Москве, где

Димитрија Лељушенка који се укопао око Мтенска. У раним јутарњим сатима 3. октобра командант 5. ваздушнодесантног корпуса пуковник Сергеј Гурев добио је наређење да изведе тактичку ваздушнодесантну операцију у рејону Орела. Већ у 6.30, предводећи елемент корпуса, 201. ваздушнодесантна бригада под командом потпуковника С. М. Ковалова, полетела је из Енгелса. Летела је у формацији од осамдесет авиона, транспортних ПС-84 и бомбардера ТБ-3. Прелетели су мало мање од пет стотина километара и скочили на Орел. Приземљили су се под артиљеријском ватром.

Бригада је брзо заузела одбрамбене положаје око зоне доскока на орелском аеродрому и обезбедила је за наставак

где им се прикључила 4. тенковска бригада која се пробила до њих.

После две недеље тешких борби 5. корпус повучен је и транспортован путем и пругом у рејон Подолска, где је до 20. октобра запосео сектор уз реку Нару западно од Москве. Следећа два месеца корпус је био ангажован у одбрамбеним операцијама северно од Малојарославеца и на прилазима самој Москви.

У децембру је реализовано више ваздушнодесантних операција као део совјетске противофанзиве у рејону Москве. Прва се одиграла 14. и 15. децембра на Калињинском фронту. Тада је јединица састављена од падобранаца из Падобранске јуришне групе Западног фронта капетана И. Г. Старчака и падобранаца из елемената 4. мешовитог падобранског батаљона јачине 415 људи скочила у рејон града Лотошчина са задатком да пресече пут којим су се повлачиле немачке јединице из града Клина, да би успоставиле одбрамбене положаје уз обале река Ламе и Рузе у области града Волоколамска.

Операција, покренута као подршка совјетској 13. армији и 1. јуришној армији у настојању да одбаце немачку 3. и 4. оклопну групу из северних предграђа Москве, била је врло успешна. Не само да су пресекли пут, него су узроковали велике сметње у целом ширем рејону који су тада држали елементи немачке 7. оклопне и 14. моторизоване дивизије. У првих девет дана десантници су спречили свако кретање путем ноћу.

Због тога су Немци били принуђени да за обезбеђење и пратњу конвоја ангажују тенкове, преко потребне на самом фронту. Осим овога, пресекли су железничку пругу између места Шаковскаје и Ново Петровскоје које су Немци користили као логистичку базу за подршку трупама на фронту. Деветнаестог децембра јединица је кренула на запад, где је до наредбе за повлачење правила саботаже и диверзије у непријатељској позадини.

Остале падобранске операције у децембру 1941. извела је 1. ваздушнодесантна бригада 1. корпуса. У овим акцијама учествовали су састави јачине једне чете. Задаци су увек били диверзантског карактера, срачунати на то да начине што више сметњи непријатељу у његовој позадини. ■

Бојан НАЂ

Совјетски падобранци пред укрцавање у ВДВ 1941. године

му је за будуће операције додељен аеродром у близини села Малаковке.

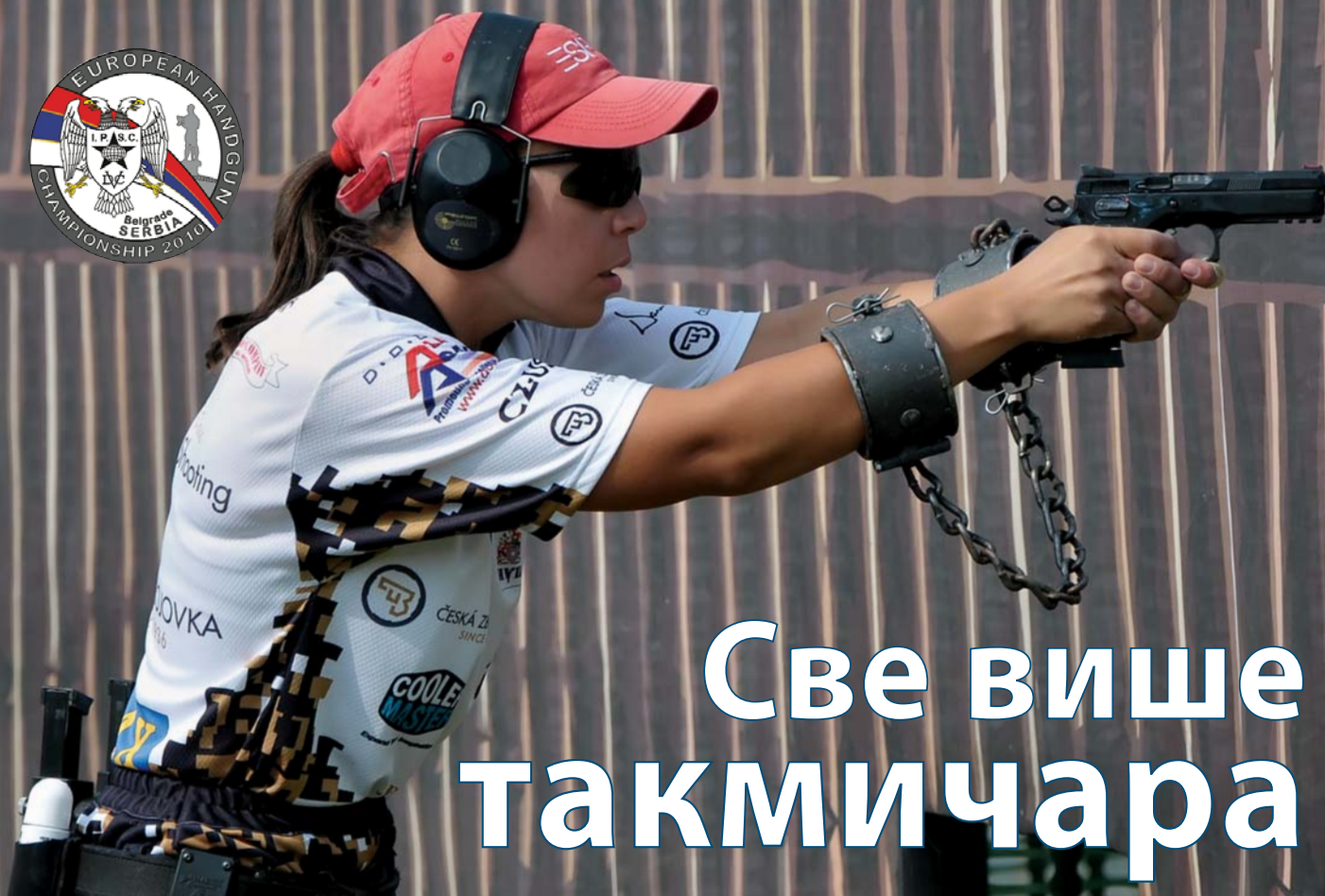
Пети ваздушнодесантни корпус је 15. августа пребачен из Балтичке војне области у московски регион, где је одиграо значајну улогу у борбама против колоне 2. оклопне групе генерала Хајнца Гудеријана које су тада напредовале ка Москви.

До 3. октобра 1941. генерал Гудеријан заузео је град Орел и напредовао ка свом следећем циљу граду Мтенску. На челу је био 24. оклопни корпус. Напредовање овог корпуса покушао је да задржи 1. гардијски стрељачки корпус генерала

допремања осталих елемената корпуса. Тај задатак извршили су 1. и 2. падобрански батаљон. Трећи падобрански батаљон је по приземљењу код Оптуке око дванаест километара североисточно од Орела, брзо пресекао пут Орел–Мтенск између Оптуке и Ивановскаје.

Током 3. и 4. октобра наставила су се слетања на орелски аеродром, углавном људства 10. ваздушнодесантне бригаде и нешто других из остатка корпуса. До мрака 4. октобра око пет хиљада војника са тешким наоружањем и опремом 5. корпуса прикупило се у рејону Орела,

Европско првенство у практичном стрељаштву

Све више такмичара

На теренима тренинг центра Специјалне антитерористичке јединице МУП-а Србије у Батајници, од 13. до 18. септембра, одржано је Европско првенство у практичном стрељаштву, на коме су у конкуренцији око 900 такмичара, међу којима и 78 дама, из 33 државе, српски такмичари освојили две бронзане медаље

Репрезентативац и вишеструки државни првак Љубиша Момчиловић, припадник Јединице МУП-а за заштиту, у дисциплини „Production Overall” освојио је бронзану медаљу, прво место освојио је Едуардо де Кобас из Шпаније, а друго Мати Мани из Финске.

Другу бронзану медаљу за Србију освојио је женски тим у категорији „Production – Lady” у саставу Снежана Субашић, Снежана Станић-Јовановић, Ана Стевчић и Милица Ђермановић. Прво место освојила је екипа Русије, а друго Италије.

Снежана Субашић, припадница Управе МУП за обезбеђење личности и објеката, свакако је и најуспешнији српска такмичарка, јер је и у појединачној у конкуренцији у истој категорији, од 30 дама из исто толико држава, освојила пето место.

Борба витезова

Једно од спортских такмичења највишег ранга у Србији ове године одржано је под називом „Борба витезова”, чиме су организатори желели да истакну неговање средњовековне српске тради-

ције и улогу и значај витешког борења. У складу са тим, гађање на сваком од 24 полигона било је отежано неком средњовековном сценографијом, па се тако пуцало с „коња”, са штитом, копљем или врчем вина у једној руци, из рова, чамца, са ланцима на рукама, били су ту и катапулт и мач у камену.

Ван конкуренције учествовало је и око 100 такмичара из 10 ваневропских земаља са свих континената.

Домаћини верују да ће бити озбиљни кандидати за организацију светског првенства 2014. године (2011. године домаћин ће бити Грчка) на овом полигону, једном од највећих и најбоље опремљених у Европи, који се простире на површини од пет хектара.

У прилог им иде и чињеница да су се показали као примеран домаћин за више од 2.500 такмичара, оружара, судија, спортских функционера из 45 земаља, и што је најважније, да је исплаћено скоро милион метака без иједног

инцидента. Организатори првенства су Светска федерација за практично стрељаштво, министарства унутрашњих послова и омладине и спорта Србије и Савез за практично стрељаштво Србије.

Више од спорта

Практично стрељаштво је атрактиван и динамичан стрељачки спорт. Настао је као израз потребе захтевнијих система обуке припадника полиције, војске, посебно специјалних јединица и служби обезбеђења, да би се касније омасовио и развио у веома популаран и привлачан екстремни спорт, који доживљава експанзију у свету.

Практично стрељаштво потврдило је своју применљивост у програмима обуке првенствено на подизању степена ватрене обучености и безбедног руковања оружјем. У том смислу IPSC не представља само спортску активност, већ и специфичан вид тренинга у функцији извршавања ризичних задатака у оквиру полицијске и војне надлежности.

Колевка практичног стрељаштва су САД, које и данас предњаче у овом спорту.

Међународна конфедерација практичног стрељаштва – IPSC (International Practical Shooting Confederation) званично је основана 1976. године у САД. На конференцији је усвојен и мото IPSC – Прецизност, Снага, Брзина

Један од најмлађих спортова у Србији

Савез за практично стрељаштво Србије основан је 2002. године, а активан од 2005, од када такмичари наступају под заставом Србије.

Регистровано је 19 клубова са око 200 такмичара који наступају у оквиру Лиге IPSC Савеза Србије. До сада су на

разним такмичењима и првенствима међународног ранга освојили 156 медаља.

Најбољи резултат постигао је Игор Јанковић, који је на Европском првенству у гађању из пушке сачмаре 2009. године у Чешкој освојио титулу европског првака.

Безбедно пуцање

Такмичење се одржава на полигону за пуцање (стејџ) на коме је сложена метна ситуација, коју такмичар мора да реши што прецизније и брже. Иако се користи бојна муниција, није забележен ниједан инцидент на званичним такмичењима, што овај спорт сврстава у најбезбедније екстремне спортове.

Практично стрељаштво представља, истовремено, и уносан бизнис, јер га у великој мери подржавају произвођачи оружја, муниције и пратеће опреме. И у бази САЈ током такмичења био је отворен сајам на коме су учествовали страни произвођачи и домаћи *Jugomimport* – СДПР.

(*Diligentia, Vis, Celeritas*), три елемента једнако важна за постизање успеха у овом спорту.

Данас је овај спорт распрострањен у 88 земаља, од којих су половина европске, а такмичи се око 200.000 људи. ■

Новица АНДРИЋ

Врсте оружја

Према врсти ватреног оружја постоје три категорије: ручно ватрено оружје (пиштоли и револвери), сачмарице и карабини.

Категорија ручног ватреног оружја има пет дисциплина (дивизија).

Production – у којој се користи искључиво оружје које је сишло с производне траке. Реч је искључиво о службеним пиштолима двоструке акције или „self-action” у калибру 9 милиметара и 40 Smith&Wesson.

Standard – у којој се користе пиштоли и револвери који могу имати одређене модификације, али по стриктно одређеним прописима.

Open – представља „формулу 1” у практичном стрељаштву, у којој се ограничења односе само на дужину оквира, а дозвољена је употреба свих оптоелектронских и механичких нишана, компензатора и слично.

Modified – дисциплина у којој су дозвољена сва могућа унапређења и дораде. Револвери (најчешћи калибри .38 Special и .45 ACP)

Монографија 63. падобранске бригаде

Књига посвећена стварању и развоју чувене 63. падобранске бригаде изузетна је по много чему: садржају, илустрацијама и привлачном изгледу. Војници са две заклетве, како зову припаднике те елитне јединице, вечни су пример војничке части, пожртвовања и врхунске обучености, а надамсе осећања оданости отаџбини и униформи коју поносно носе. Црвена беретка с падобранским знаком њихово је прво уочљиво обележје.

Текст је посвећен бригади, људима који су је стварали, бранили њен углед, ратовали за слободу свог народа, часно гинули и одлазили у легенду.

О њима можете читати, њих можете видети на бројним фотографијама које богато илуструју књигу вишегодишњег новинара листа „Војска“, потом официра 63. падобранске бригаде Владике Крстића.

Књига је обима 184 стране, формата 22x25 цм, тврдог повеза, с пуним колором и квалитетним папиром.

НАРУЏБЕНИЦА

НЦ „ОДБРАНА“, Браће Југовића 19, 11000 Београд

Тел. 011/3241-009, телефакс 011/3241-363

Жиро-рачун : 840 - 49849 - 58

Овим наручујем _____ примерака књиге о 63. падобранској бригади **„ВОЈНИЦИ СА ДВЕ ЗАКЛЕТВЕ“** са попустом 50 % - по сајамској цени од 756,00 динара.

Књиге се плаћају унапред. Уз износ за књиге обавезна је доплата од 130,00 динара за поштарину.

Наруџбеницу и доказ о уплати послати на наведену адресу НЦ „Одбрана“.

Купац _____

(име, очево име и презиме)

Улица и број _____

Телефон _____

Место и број поште _____

Датум _____

Потпис наручиоца _____

